

Posudek vedoucího diplomové práce

Iva Nováková

Přírodní svět jako svět mnoha tváří

Iva Nováková se ve své diplomové práci zabývá konceptem přírody. Vychází mj. z klasické environmentálně sociologie práce Phila Macnaghtena a Johna Urry *Contested Natures*, jejíž základní tezí je, že pro lidi neexistuje jedna jediná, objektivní příroda, ale mnoho různých přírod, či spíše konceptů. Ty se liší v závislosti na místě bydliště, na práci, na sociálních praktikách, na diskurzech atd. Autorka tuto tezi prozkoumává na oblasti Lipka, která se nachází v CHKO Šumava, poblíž NP Šumava.

Práce má 80 stran, včetně příloh, a klasické členění, na úvod, teoretickou a empirickou část a závěr. V úvodu autorka přibližuje svoji práci a její cíle: jakým způsobem lidé v dané lokalitě vnímají přírodu a jaké hlavní faktory ovlivňují jejich konstruování představ o přírodě, či spíše přírodách. Téma práce považuji za zajímavé a cíle za adekvátní.

V teoretické části, kterou autorka pojala hodně zešíroka, se věnuje popisu vnímání přírody a faktorů, které se podílejí na konstruování obrazu přírodního světa a environmentálních problémů v současné společnosti. Vychází z širokého spektra autorů: např. Giddens, Bauman, Beck a Lipovetsky, který je jejím hlavním teoretickým rámcem. Přibližuje také koncept autorů Macnaghtena a Urryho. Teoretické práci by tu více prospělo, kdyby autorka i kriticky reflektovala odlišné přístupy postmodernisty Lipovetského a reflexivních modernistů Becka a Giddense. Navíc, když na str. 12 autorka tvrdí, že „téměř všechny návyky a ctnosti ztrácejí v postmoderně svůj význam“, až příliš přeceňuje teorii postmoderny a Giddens, Beck či Bauman by s tím asi nesouhlasili. Na některých místech se autorka dopouští drobných nepřesností, např. na str. 7 hovoří o individualizaci jako o stavu, ale jde spíše o proces. Nebo když na str. 12 píše o moderní době, ve které zbylo málo prostoru pro promyšlení vztahu k přírodě, či jejímu navštěvování, tak vyvstává otázka: a co romantismus a jeho inspirace k ochraně přírody či turismu? Celkově ale autorka v této části prokázala znalost odborné literatury i schopnost zpracovat poměrně dobrou rešerši.

V další části se autorka věnuje popisu průběhu výzkumu. Stanovuje si cíle výzkumu a popisuje výběr respondentů. Autorka požívala jak kvalitativní metody sběru dat (rozhovory), tak i kvantitativní (dotazník). Na základě znalosti dané lokality stanovila dva typy obyvatel dané lokality, jednak místní obyvatele, kteří v ní trvale žijí a pracují a jednak chalupáře, který tam jezdí trávit svůj volný čas. Toto rozdělení mi přijde jako vcelku chytré a legitimní. U místních obyvatel použila při výběru respondentů metodu sněhové koule, zatímco u chalupářů systematický výběr. Chtělo by více a jasněji vysvětlit proč volila tyto různé způsoby a také proč má 15 respondentů mezi místními obyvateli a 8 mezi chalupáři. Samotný popis průběhu výzkumu a analýzy pak považuji za srozumitelný a autorka prokázala, že si osvojila základy sociologického výzkumu.

V empirické části pak autorka analyzuje a interpretuje nasbíraná data. Předem je potřeba říci, že i v této části autorka naplnila to, co si dala v práci za cíl a prokázala schopnost nasbíraný materiál analyzovat a interpretovat. Místy je práce pěkná a odvážná, když autorka analýzu propojuje s teoretickými východisky. Například pěkně je zpracovaná ta část (cca str. 59-61), kde autorka analyzuje vnímání přírody skrze vjemy. Na druhé straně má práce i jisté problémy. Jednak je místy až příliš popisná a jde málo do hloubky. Například tam kde autorka píše o globálních problémech, nebo když na str. 48 analyzuje, které faktory, či sociální praktiky ovlivňují představy lidí o přírodě, uvádí jejich stručný výčet (včelaření, procházky a moto sport), přičemž právě analýza těchto, poměrně odlišných praktik by byla zajímavá. Na jednom místě si autorka v analýze i protiřečí, když na straně 68 píše o tom, že se u chalupářů ve vztahu k lokálním environmentálním problémům projevuje NIMBY efekt, a nezajímají se o ně, pokud se to netýká jejich chalupy, aby na následující straně zase psala o tom, že jsou to chalupáři, kteří se snaží aktivně pronikat do těchto problémů.

Celkové hodnocení:

Diplomová Ivy Novákové je logicky strukturovaná. Autorka prokázala vhlad do problematiky, ukázala také, že si osvojila způsob akademické práce a samostatné práce. Zpracovala dostatek odborné zahraniční literatury. Zvolené téma a cíle práce považuji za zajímavé, stejně tak jako teoretická východiska. Práce je psaná kultivovaným, čtivým, přitom ale odborným stylem, místy je až příliš popisná, a chtělo by to ještě trochu práce a jít více do

hloubky. Autorka prokázala, že si osvojila nejen metodologii, ale i schopnost vědecké analýzy a určitého abstraktního myšlení.

Předkládanou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji velmi dobře, v bodovém rozmezí 14 – 15 bodů.

V Praze 21. 8. 2014

Mgr. Et Mgr. Arnošt Novák